

förståelse för att ämnesområdet utvecklats. Självfallet anser vi att beteendestörda barn och deras föräldrar behöver hjälp.

Diskussion även i andra länder

Det kan slutligen påpekas att i det häfte av den schweiziska barnläkartidningen som kom i april 2001 annonseras om ett seminarium under titeln »War Michel aus Lönneberg aufmerksamkeitsgestört? – Kritische Durchleuchtung einer Mode-diagnose«. Det betyder att en liknande diskussion också förs i andra länder.

Med förhoppningen om en kommande tvärvetenskaplig belysning av den aktuella frågeställningen är den pågående epidemiologiska diskussionen avslutad från vår sida.

Referenser

- Schmidt MH, Esser G, Allehoff W, Geisel B, Laught M, Woerner W. Evaluating the significance of Minimal Brain Dysfunction – results of an epidemiological study. *J Child Psychol Psychiatr* 1987;28:803-821.
- Goodman R, Ford T, Richards H. The development and well-being assessment: Description and initial validation of an integrated assessment of child and adolescent psychopathology. *J Child Psychol Psychiatr* 2000;41:645-55.
- Rydellius PA. Barn, ungdomar och vuxna vid fyra läkepedagogiska behandlingshem i Jäms. En barnpsykiatrisk beskrivning av en grupp barndomspsykotiska patienter och deras behandling. *Research Reports* 4. Stockholm: The Department of Child and Adolescent Psychiatry, Karolinska institutet, 1986.
- Elisabeth E. Den friska kärnan – om läkepedagogik. Rebecka-rapport nr 3. Stockholm: Riksföreningen för Psykotiska Barn, 1986.
- Cohen DJ, Volkmar FR, eds. *Handbook of autism and pervasive developmental disorders*. Second Edition. New York: John Wiley & Sons, 1997.
- Rydellius PA. Sweden and other Nordic nations (A Nordic and Swedish view on autism and PDD). In: Cohen DJ, Volkmar FR, eds. *Handbook of autism and pervasive developmental disorders*. Second Edition. New York: John Wiley & Sons, 1997:993-9.
- Ahlqvist G, Ericson B, Hermansson G, Johansson A, Palmblad J, Rydellius PA. Säv-sjö-projektet – en presentation av ett samarbetsprojekt mellan skola/pedagogik, barnhälsovård och barn- och ungdomspsykiatri. *Psykisk Hälsa* nr 1, 2001:43-50.
- Modell för omhändertagande av barn med MBD/DAMP i Stockholms län. Stockholm: Stockholms läns landsting, 1995.
- Steffensson B, Larsson JO, Fried I, El-Sayed E, Rydellius PA, Lichtenstein P. Genetic disposition for global maturity: an explanation for genetic effects on parental report on ADHD. *International Journal of Behavioral Development* 1999;23:357-74.
- Larsson JO, Lichtenstein P, Fried I, El-Sayed E, Rydellius PA. Parents' perception of mental development and behavioral problems in 8-9 years-old children. *Acta Paediatrica* 2000;89:1469-73.

Fotografering av olyckan? Vi är överens om det mesta

II Per Örtenwall är en av de drivande i den sedan länge årligen återkommande och mycket uppskattade traumakonferensen i Göteborg. Vi gissar att han helt korrekt dragit slutsatsen att vårt inlägg i *Läkartidningen* 8/01 (sidorna 856-8) hade sitt ursprung i just Trauma 2000.

Där framfördes uppfattningen att om mottagande läkare visste mer om hur olyckan gått till kunde förväntade skador prediceras bättre. Utifrån detta förfäktade några deltagare att ambulanspersonal skulle fotografera olyckor till gagn för akutsjukhusens omhändertagande.

Inget egenintresse

Vårt inlägg bör, enligt vår mening, inte kunna tolkas på annat sätt än att ambulansorganisationerna inte har något egenintresse av fotografering på olycksplats, men att vi hyser vissa farhågor för att detta skall pressas på oss av mottagande läkare – och andra – som inte riktigt satt sig in i situationen »ute i fält«.

Vi har inte framlagt hypoteserna om bilddokumentationens fördelar; däremot har vi refererat och reagerat på dem och de konsekvenser de kan få för ambulansbesättningarna. När Per Örtenwall påpekar att den vetenskapliga utvärderingen av bilddokumentationens eventuella nytta är påfallande mager, tackar vi och tar emot. Här föreligger ingen motsättning.

Vad gäller tidsåtgången för ambulansbesättning och räddningspersonal på olycksplatsen finner vi heller inga skäl att gå i polemik. Men det var väl hur olycksfordonet såg ut innan räddningstjänsten började klippa upp det som var det intressanta? Det handlar dessutom inte bara om tid utan om att besättningarna skall slippa splittra sin uppmärksamhet i onödan för att i stället kunna koncentrera sig på patienten.

Bildöverföring från olycksplatsen?

Att utländska traumacentra – och en del svenska sjukhus – rutinmässigt videodokumenterar omhändertagandet i traumarummet med fast kamera finner vi helt i sin ordning. Det splittrar ju på intet vis traumateamets koncentration – och fördröjer inte heller dess arbete. I den mån (framtida?) kommunikationsteknik medger liknande automatiserad bildöverföring från hämtplats har vi givetvis inget emot det heller.

Tvärtom kan det medföra att mottagande läkare rutinmässigt kan se – och kanske tala med – den patient som inom kort kommer in till akutmottagningen,

även när det gäller de 75 procent av de akuta ambulansfallen som har internmedicinska orsaker.

(Dock har vi redan erfarenheter av att »rikstäckande« trådlösa kommunikationssystem inte förtjänar denna benämning i Europas till ytan fjärde största land. Att här gå in på den frågan mera i detalj skulle dock föra för långt.)

Mediernas bilder finns redan

Vad gäller vårt »befängda« förslag »att (delvis) låta press och TV stå för den önskade bilddokumentationen« på olycksplatsen har Per Örtenwall tyvärr missförstått oss. Vår erfarenhet är att mediernas representanter finner sig på olycksplatser och tar de bilder de kan och vill, oavsett vad övriga inblandade tycker. (I motsats till Per Örtenwall utgår vi från att fotograferna tar alla bilder de kan, medan det ligger på respektive redaktioner att avgöra vad som kan offentliggöras – med eller utan retuscheringsar.)

Om nu bilderna alltså redan finns, var ligger då det etiskt förkastliga i att sjukhuset ber om dem? Vi har aldrig argumenterat för att medierna skall beredas tillträde till avspärrade områden för att ta bilder de inte redan fått – och vi är eniga med Per Örtenwall om det höggradigt betänkliga i ett sådant förfarande, eftersom vi sedan inte har kontroll över materialet.

Sammanfattning

Argumenten för rutinmässig fotodokumentation av olyckor har inte kommit från ambulansorganisationerna utan från företrädare för mottagande sjukhus (samt i viss mån rättsvärdande myndigheter, Vägverket, biltillverkare och försäkringsbolag), som gärna velat lägga denna uppgift på ambulansbesättningarna. Vi är eniga med Per Örtenwall om att fördelarna med detta tills vidare är otillräckligt dokumenterade. Dessutom är vi måna om att ambulansbesättningarnas koncentration inte splittras i onödan utan odelad kan ägnas dem vi alla arbetar för – patienterna.

Bror Gårdelöf

ambulansöverläkare,
Landstinget i Östergötland
Bror.Gardelof@lio.se

Thomas Blomberg

ambulansöverläkare,
Landstinget Västernorrland
thomas.blomberg@lvn.